

RUSYA 2020

GENEL BİLGİLER

COĞRAFI KONUM

17 milyon kilometrekareyi aşan alanı ile dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip ülkesi olan Rusya, 11 farklı zaman dilimine bölünmüştür. Asya'nın kuzeyinde Kuzey Pasifik Okyanusu ve Avrupa arasında Kuzey Buz Denizine uzanan ülke, 14 ülkeyle sınır komşusudur.

Geneli itibarı ile ılıman iklim kuşağında yer alan Rusya, Karadeniz kıyılarında görülen subtropikal iklimden, yıllık sıcaklık farkının 80°C'ye vardığı Güney Sibirya'daki sert karasal iklime ve kuzeydeki kutup iklimine kadar değişen bir iklim mozağine sahiptir. Ülkenin kuzeyi Arktik kuşağında bulunurken, güneyde Karadeniz kıyılarında subtropikal iklim özellikleri görülmektedir. Doğu Sibirya karasal iklimin etkisi altındayken, Rusya'nın uzak doğusu muson yağmurları nedeniyle yıllık 1 000 mm yağış almaktadır. Rusya Federasyonu topraklarının dörtte üçü düz ovalıktır. Orta Sibirya ve Uzak Doğuda sıradağlar bulunmaktadır. Doğu Avrupa düzlüğü Urallara, Batı Sibirya düzlüğü Altay Dağları'na kadar devam etmektedir. Hazar kıyılarında ise, çoğu yerde yükseklik deniz seviyesinin altında seyretmektedir. Başkent Moskova'da en sıcak ay Temmuz olup, en düşük ve en yüksek sıcaklık değerleri Temmuz ayında ortalama 13-23 °C'dir. Kentteki en soğuk ay olan Ocak ayında ise ortalama sıcaklıklar en düşük -16 °C ve en yüksek -9 °C'dir. En yağışlı ay Temmuz ayı olup, en az yağış görülen ay ise Mart'tır.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Rusya, iki parlamentolu başkanlık sistemiyle idare edilen, kendi anayasaları ile yasama ve yürütme organlarına sahip 21 cumhuriyet, 9 eyalet (Kray), 46 bölge (Oblast), 2 federal statüye sahip şehir (Moskova ve St. Petersburg). 5 özerk bölgeden (Avtonomnaya Oblast/Avtonomnyy Okrug) oluşan, 83 idari birimli bir federasyondur. Bu anayasaların Rusya Federasyonu Anayasası'na uyumlu olması ve onunla çelişmemesi gerekmektedir.

Ülkeyi devlet Başkanı yönetir. Başbakan başkanlığındaki hükümet de yürütme yetkisine sahiptir. Yasama yetkisi ise, Duma (Federal Meclis'in alt kanadı) ve Federasyon Kurulu'ndan (Federal Meclis'in üst kanadı) oluşan Federal Meclis'e aittir. Anayasa uyarınca yürütme erkinin başı konumundaki Devlet Başkanı, altı yılda bir halk tarafından seçilmektedir. Son Devlet Başkanlığı seçimleri 18 Mart 2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Başbakan, anayasa gereğince Devlet Başkanı tarafından atanmakta ve yine Devlet Başkanının onayını alarak hükümeti oluşturmaktadır. Hükümetin göreve başlaması için Başbakanın Duma'dan güvenoyu alması gerekmektedir.

DOĞAL KAYNAKLAR

Rusya, zengin doğal gaz ve petrol kaynaklarının yanı sıra, kömür, alüminyum, bakır, demir, elmas, altın, gümüş maden kaynakları ve ormancılık ürünleri ile dünya ham madde ihracatında önde gelen ülkelerden biridir. Ülkenin sahip olduğu doğal kaynakların üretimi Sovyetler Birliği'nin dağılmasından bu yana artış göstermiştir. Ayrıca dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik alanlarda verimlilik artmış olup, çevre kirliliği konusundaki önlemler de artırılmıştır. Ancak Sovyet döneminin hızlı sanayileşme sürecinden miras kalan çevre problemleri görüldüğünden daha fazla sorun teşkil etmektedir. Başlıca sanayi bölgelerindeki hava ve su kirliliği, tarımsal alanların azalması ve toprak verimliliğindeki düşüş, ormanların özellikle Sovyet dönemi süresince yok edilmesi başlıca çevre sorunlarıdır.

2018 yılında 11 milyon varil/gün' lük ham petrol üretimi yapan Rusya Federasyonu, 2019 yılı itibarıyla sahip olduğu 80 milyar varil kanıtlanmış ham petrol rezervi ile 69 ülke arasında % 5 pay ile 8. Sırada yer almaktadır. 2015 yılı itibarıyla 23 trilyon feet³'lük doğalgaz üretimi yapan ülke 2019 yılı itibarıyla 2 katrilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahiptir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Rusya Federasyonu, büyük bir ekonomik gücün temeli olan doğal kaynaklara ve insan gücüne sahip dünyadaki belli başlı ülkelerden biri konumundadır. Rusya'nın sahip olduğu zengin doğal kaynak rezervleri ülke için büyük bir şans olmakla beraber ülke ekonomisi açısından bazı sakıncaları da beraberinde getirmektedir. Son 10 yıllık süreçte dalgalı seyreden petrol fiyatlarının ülkenin büyüme oranlarını da doğrudan etkilediği düşünülmektedir. Ancak yapılan bilimsel

çalışmalar uzun vadeli büyüme ve ekonomideki doğal kaynaklara bağımlılık arasında negatif bir korelasyon olduğunu ortaya koymaktadır. Merkezi planlama ve sahip olduğu zengin kaynaklar nedeni ile Rusya'da sanayi sektörü ağır sanayi yönünde gelişmiştir. Yakıt, enerji ve metalürji üretimi toplam sınıai üretimin %35'ten fazlasını oluşturmaktadır. Elektrik ve gıda üretiminin sınıai üretimdeki payının yaklaşık %25 olduğu göz önünde bulundurulduğunda ileri teknoloji ve tüketim malları üretiminin Rus ekonomisinde çok küçük bir payı olduğu ortaya çıkmaktadır. Tekstil sektörünü de kapsayan hafif sanayinin de sınıai üretimdeki payı çok cüzi düzeydedir. Ekonomi büyük ölçekli sınıai işletmelerin hakimiyetindedir. KOBİ'lerin GSYİH'dan aldıkları pay, yalnızca %10-15 civarındadır. Bu oran, genellikle gelişmiş pazar ekonomilerinde ve geçiş ekonomilerinde %50 civarında veya daha da üzerindedir. Küçük ölçekli işletmelerin ekonomide yeterince rol alamamasının en önemli nedenlerinden biri yoğun vergi uygulamaları ve karmaşık hukuki düzenlemelerdir.

Ülkenin geniş yüzölçümü emek, doğal kaynaklar ve iş merkezleri arasında büyük mesafelere neden olduğu için ekonomik olarak bir dezavantaj oluşturmaktadır. Ülkedeki nehirlerin çoğunluğu doğu-batı yönünde değil, kuzey-güney yönünde akmaktadır. Bu nedenle denize ulaşım çok zordur. Bu nedenlerle ülkedeki taşımacılık maliyetleri uluslararası ortalama maliyetlerin yaklaşık 3 katı kadar yüksektir. Sanayi Moskova, St. Petersburg, Yekaterinburg ve Nizhny Novgorod kentlerinde yoğunlaşmıştır. Bu büyük kentler geçiş sürecini diğer kentlere göre daha iyi yönetmiş, üretimde çeşitlilik sağlamıştır. Tomsk ve Novosibirsk gibi daha küçük kentler Sovyet rejimi tarafından yaratılan sanayi merkezleridir. Sibiry ve ülkenin en doğusundaki bölgeler hala sanayileşmemiş durumdadır. Bu bölgeler ham madde ve enerji üssü konumundadır. Rusya'nın ekonomik görünümü, Ukrayna krizi nedeni ile uygulamaya konulan uluslararası yaptırımların olumsuz etkilerinin yapısal olumsuzluklar ile bir araya gelmesi ile birlikte kötüye gitmiştir. Düşen petrol fiyatları ve hızlı sermaye çıkışları rublenin devalüasyonuna sebep olmuş, netice olarak enflasyon yükselmiş ve zincirleme etki ile hane halkı tüketimi de gerilemiştir. IMF verilerine göre 2019 için % 2'lik reel GSYİH büyümesinin ardından, enerji sektörünün kırılganlığı (petrol fiyatlarındaki dalgalanma) ve küresel salgın (covid-19) kaynaklı iç talep düşüşüne bağlı olarak Rusya ekonomisi 2020 yılında % 3,1 oranında daralma yaşamıştır. 2021 ve 2022 yıllarında ise GSYİH büyümesinin % 3,8 olacağı tahmin edilmektedir. Ülkede kişi başına düşen milli gelir ise 2020 yılında 10.037 ABD Doları (cari fiyatlara göre) olarak gerçekleşmiştir. Cari fiyatlara göre Kişi Başına Düşen Milli Gelirinin 2021 yılında 11.654 ABD Doları ve 2022 yılında ise 12.115 ABD Doları olacağı tahmin edilmektedir. Ülkenin GSYİH cari fiyatlara göre 2020 yılında % 12,8 oranında azalarak 1,47 trilyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Cari fiyatlara göre 2021 yılında 1,71 trilyon dolar, 2022 yılında ise 1,77 trilyon dolar olması beklenmektedir. 2020 yılında %3,4 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2021 yılında %4,5 ve 2022 yılında ise %3,4 olacağı tahmin edilmektedir. Cari ödemeler dengesinin GSYİH'ya oranı 2020 yılında %2,2 olarak gerçekleşmiş, 2021 yılında % 3,9 ve 2022 yılında ise %3,3 oranında fazla vermesi beklenmektedir. 2020 yılında Ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranı %5 olarak gerçekleşmiş, 2021 yılında %5,4 ve 2022 yılında ise %5,0 olacağı tahmin edilmektedir.

DIŞ TİCARET

GENEL DURUM

* 1000 Dolar	2017	2018	2019	2020
İhracat	357.083.135	449.347.157	422.777.167	337.105.352
İthalat	226.966.395	238.151.375	243.780.553	231.667.985
Hacim	584.049.530	687.498.532	666.557.720	568.773.337
Denge	130.116.740	211.195.782	178.996.614	105.437.367

BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER * 1000 DOLAR

GTİP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	237.591.878	220.845.173	141.918.220	42,10%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	63.746.027	55.265.424	39.315.738	11,66%
71	Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yarı Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller, Kıymetli Metallerle Kaplama Metaller Ve Bunlardan Mamul Eşya; Taklit Mücevherci Eşyası; Metal Paralar	10.097.534	15.258.928	30.360.379	9,01%
72	Demir Ve Çelik	23.357.805	18.140.726	16.006.086	4,75%
10	Hububat	10.457.675	7.921.429	9.340.483	2,77%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	9.170.893	8.991.536	8.304.681	2,46%
44	Ağaç Ve Ahşap Eşya; Odun Kömürü	9.009.169	8.619.543	8.196.109	2,43%
31	Gübreler	8.225.604	8.401.891	6.995.406	2,08%
74	Bakır Ve Bakırdan Eşya	5.372.205	5.222.098	5.646.653	1,68%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	6.555.519	5.839.023	5.463.661	1,62%
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	4.282.356	4.663.054	4.639.559	1,38%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	4.911.607	5.559.090	4.352.337	1,29%
26	Metal Cevherleri, Cüraf Ve Kül	3.672.883	4.182.318	4.329.568	1,28%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	2.669.298	3.436.428	3.890.515	1,15%
39	Plastikler Ve Mamulleri	3.172.085	3.025.527	3.775.462	1,12%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	4.075.683	3.718.506	3.390.962	1,01%

GTIP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
	Diğer	42.978.935	43.686.475	41.179.534	12,22%
	Genel Toplam	449.347.156	422.777.169	337.105.353	

İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTIP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	43.601.102	43.234.882	43.132.887	18,51%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	29.911.923	29.764.860	30.210.274	12,96%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	23.623.419	23.737.917	18.414.172	7,90%
30	Eczacılık Ürünleri	10.582.372	14.068.982	10.806.628	4,64%
39	Plastikler Ve Mamulleri	9.763.106	9.830.316	9.338.339	4,01%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	7.053.690	6.153.790	9.074.291	3,89%
90	Optik Alet Ve Cihazlar, Fotoğraf, Sinema, Ölçü, Kontrol, Ayar Alet Ve Cihazları, Tıbbi Veya Cerrahi Alet Ve Cihazlar; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	6.747.431	7.292.482	8.110.034	3,48%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	5.806.474	6.489.811	5.626.758	2,41%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	5.076.953	5.098.004	5.188.948	2,23%
29	Organik Kimyasal Ürünler	4.104.333	4.445.993	4.571.544	1,96%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	3.706.899	3.790.354	3.866.214	1,66%
72	Demir ve Çelik	5.286.728	5.027.985	3.726.934	1,60%
40	Kauçuk ve Mamulleri	3.873.389	3.997.297	3.615.535	1,55%
38	Muhtelif Kimyasal Ürünler	3.391.324	3.403.973	3.473.618	1,49%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	3.810.320	3.801.246	3.070.080	1,32%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	3.354.841	3.552.005	3.047.305	1,31%
33	Uçucu Yağlar Ve Rezinoitler; Parfümeri, Kozmetik Veya Tuvalet Müstahzarları	3.338.849	3.475.227	2.965.390	1,27%
64	Ayakkabılar, Getriler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	3.430.479	3.393.071	2.887.266	1,24%
04	Süt Ürünleri; Kuş Ve Kümes Hayvanlarının Yumurtaları; Tabii Bal; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	2.334.856	2.966.997	2.873.050	1,23%
22	Meşrubat, Alkollü İçkiler Ve Sirke	2.681.693	3.028.127	2.829.412	1,21%

GTİP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
94	Mobilyalar, Tıpta Veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları Ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifinin Başka Yerinde Belirtilmeyen Veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları Ve Benzerleri; Prefabrik Yapılar	2.872.185	2.896.581	2.790.367	1,20%
	Diğer	53.799.007	53.599.882	53.452.184	22,93%
	TOPLAM	238.151.373	243.049.782	233.071.230	

BAŞLICA ÜLKELER İTİBARIYLA DIŞ TİCARET

İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2018	2019	2020	%
Çin	56.040.503	56.791.577	49.146.337	14,58%
Hollanda	43.470.987	44.788.952	24.819.407	7,36%
Birleşik Krallık	9.769.710	13.272.051	23.158.449	6,87%
Almanya	34.096.334	28.049.481	18.618.931	5,52%
Belarus	21.819.797	20.544.970	15.979.802	4,74%
Türkiye	21.345.044	21.063.254	15.929.123	4,73%
Kazakistan	12.923.333	14.050.846	14.051.466	4,17%
Güney Kore	17.832.181	16.357.313	12.468.101	3,70%
ABD	12.534.204	13.189.312	10.958.295	3,25%
İtalya	16.405.936	14.341.995	10.071.381	2,99%
Polonya	16.540.213	12.448.718	9.566.444	2,84%
Japonya	12.453.419	11.353.033	9.053.904	2,69%
Finlandiya	11.372.605	10.080.744	7.101.597	2,11%
Ukrayna	9.522.734	6.619.364	6.310.485	1,87%
Hindistan	7.752.309	7.308.101	5.798.193	1,72%
Belçika	9.210.236	6.771.661	5.731.524	1,70%
Fransa	7.782.063	6.456.625	4.757.525	1,41%
Özbekistan	3.320.803	3.908.165	4.659.636	1,38%
Mısır	7.137.180	5.765.640	4.019.129	1,19%
Diğer	118.017.567	109.615.360	84.905.624	25,19%
TOPLAM	449.347.158	422.777.162	337.105.353	

İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER *1000 DOLAR

Ülkeler	2018	2019	2020	%
Çin	52.217.993	54.126.998	54.913.425	23,70%
Almanya	25.510.486	25.111.891	23.383.773	10,09%
ABD	12.682.131	13.436.080	13.213.422	5,70%
Belarus	12.179.232	12.800.697	12.604.664	5,44%
İtalya	10.590.386	10.906.984	10.207.443	4,41%
Fransa	9.561.721	8.567.151	8.083.817	3,49%
Güney Kore	7.008.953	8.001.954	7.159.386	3,09%
Japonya	8.819.217	8.960.307	7.111.572	3,07%
Türkiye	4.215.914	4.971.001	5.111.623	2,21%

Ülkeler	2018	2019	2020	%
Kazakistan	5.295.922	5.570.993	5.054.817	2,18%
Polonya	5.141.210	5.079.751	4.853.738	2,10%
Viet Nam	3.624.012	3.782.967	4.045.349	1,75%
Hollanda	3.693.303	3.977.493	3.748.077	1,62%
Ukrayna	5.461.217	4.834.609	3.694.161	1,59%
Çek Cumhuriyeti	3.775.473	3.699.214	3.656.662	1,58%
Hindistan	3.224.629	3.921.794	3.457.947	1,49%
Birleşik Krallık	4.037.187	4.036.458	3.360.527	1,45%
İspanya	3.397.399	3.320.034	3.074.038	1,33%
Finlandiya	3.379.551	3.483.744	2.918.359	1,26%
İsviçre	2.628.081	2.864.090	2.726.059	1,18%
Avusturya	2.413.929	2.632.098	2.467.268	1,07%
Diğer	49.293.425	49.694.246	46.821.857	20,21%
Toplam	238.151.371	243.780.554	231.667.984	

TÜRKİYE İLE TİCARET

TÜRKİYE'NİN İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTIP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
27	Mineral Yakıtlar, Mineral Yağlar Ve Bunların Damıtılmasından Elde Edilen Ürünler; Bitümenli Maddeler; Mineral Mumlar	7.882.217	8.533.758	4.352.732	27,33%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	5.873.968	5.142.078	3.136.196	19,69%
72	Demir ve Çelik	3.459.152	2.379.898	2.318.165	14,55%
10	Hububat	1.255.649	1.538.059	1.908.153	11,98%
76	Alüminyum Ve Alüminyumdan Eşya	460.308	530.383	801.860	5,03%
15	Hayvansal Ve Bitkisel Katı Ve Sıvı Yağlar Ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal Ve Bitkisel Mumlar	241.800	339.670	457.157	2,87%
71	Tabii Veya Kültür İnciler, Kıymetli Veya Yarı Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller, Kıymetli Metallerle Kaplama Metaller Ve Bunlardan Mamul Eşya; Taklit Mücevherci Eşyası; Metal Paralar	14.308	18.509	400.406	2,51%
74	Bakır Ve Bakırdan Eşya	30.329	130.308	377.720	2,37%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	23.410	166.001	298.432	1,87%
23	Gıda Sanayiinin Kalıntı Ve Döküntüleri; Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	212.369	271.109	268.474	1,69%
39	Plastikler Ve Mamulleri	63.994	58.320	222.758	1,40%
29	Organik Kimyasal Ürünler	350.663	280.395	187.045	1,17%
28	Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	186.180	192.042	175.519	1,10%
	Diğer	1.290.697	1.482.724	1.024.507	6,43%
	TOPLAM	21.345.044	21.063.254	15.929.124	

TÜRKİYE'NİN İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER *1000 DOLAR

GTIP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
08	Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavunların Ve Karpuzların Kabukları	791.916	814.894	1.075.548	21,04%
84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	456.626	559.873	725.565	14,19%
87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	454.299	505.794	410.674	8,03%
85	Elektrikli Makina Ve Cihazlar Ve Bunların Aksam Ve Parçaları; Ses Kaydetmeye Ve Kaydedilen Sesi Tekrar Vermeye Mahsus Cihazlar; Televizyon Görüntü Ve Seslerinin Kaydedilmesine Ve Kaydedilen Görüntü Ve Sesin Tekrar Verilmesine Mahsus Cihazlar Ve Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	190.759	209.578	239.917	4,69%

GTİP	AÇIKLAMA	2018	2019	2020	%
61	Örme veya Kroşe Giyim Eşyası ve Aksesuarı	219.981	251.313	234.689	4,59%
39	Plastikler Ve Mamulleri	192.819	218.586	221.847	4,34%
62	Örülmemiş veya Kroşe Olmayan Giyim Eşyası ve Aksesuarı	216.634	251.827	212.324	4,15%
73	Demir Veya Çelikten Eşya	139.223	157.762	169.983	3,33%
07	Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	97.796	174.980	158.854	3,11%
03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	72.992	93.305	132.421	2,59%
40	Kauçuk ve Mamulleri	83.620	98.741	98.689	1,93%
12	Yağlı Tohum Ve Meyveler; Muhtelif Tane, Tohum Ve Meyveler; Sanayide Ve Tıpta Kullanılan Bitkiler; Saman Ve Kaba Yem	63.631	101.330	95.232	1,86%
64	Ayakkabılar, Getrler, Tozluklar Ve Benzeri Eşya; Bunların Aksamı	143.435	116.084	87.021	1,70%
83	Adi Metallerden Çeşitli Eşya	70.666	73.821	82.030	1,60%
89	Gemiler Ve Suda Yüzen Taşıt Ve Araçlar	74.485	190.721	77.591	1,52%
25	Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	56.530	61.377	59.866	1,17%
99	(Özel Amaçlı Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları)	7.157	74.717	55.095	1,08%
60	Örme veya Kroşe Eşya	29.482	46.817	54.923	1,07%
34	Sabunlar, Yüzey-Aktif Organik Maddeler, Yıkama Müstahzarları, Yağlama Müstahzarları, Suni Mumlar, Müstahzar Mumlar, Temizleme Veya Bakım Müstahzarları, Işık Temini İçin Kullanılan Her Türlü Mumlar Ve Benzerleri, Model Yapmaya Mahsus Her Türlü Patlar, "Dişçi Mumları" Ve Alçı Esaslı Dişçilik Müstahzarları	47.446	50.738	52.569	1,03%
	DİĞER	806.416	918.741	866.786	16,96%
	TOPLAM	4.215.913	4.970.999	5.111.624	

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

DIŞ TİCARET POLİTİKASI (İTHALAT REJİMİ, İHRACAT REJİMİ)

Rusya Federasyonu'nun, Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ülkeleri ile Serbest Ticaret Anlaşması, Avrupa Birliği ile de Şubat 1996'dan geçerli olmak üzere bir ortaklık ve işbirliği anlaşması bulunmaktadır. Öte yandan, Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya ve Kazakistan arasında 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren Gümrük Birliği kurulmuş olup, bahse konu Birliğe, 2014 yılında Ermenistan ve 2015 yılında Kırgızistan da dahil olmuştur.

Rusya Federasyonu, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne, 1993 yılı Haziran ayında başvurmuş olup, ülkenin, Örgüte üyeliğine ilişkin belgeler, Örgütün 8. Bakanlar Konferansında, 16 Aralık 2011 tarihinde, İsviçre'nin Cenevre kentinde üye devletlerin Bakanları tarafından onaylanmıştır. Söz konusu belgeler, Rusya Federasyonu'nun üyeliğine ilişkin şart ve taviz belgelerini, Rusya Federasyonu'nun ticaret rejimine ilişkin reformları ve DTÖ'ye üyelik çerçevesinde üstlendiği taahhütleri içeren bir pakettir. Rusya Federasyonu, DTÖ'ye katılımının onaylanması sürecinin tamamlandığını 23 Temmuz 2012 tarihinde DTÖ Sekretaryasına resmi olarak bildirmiştir. İç onay sürecini tamamlayan Rusya Federasyonu, 23 Ağustos 2012 tarihinden itibaren DTÖ'nün 156'ncı üyesi olmuştur.

Rusya Federasyonu, 2006-2007 yıllarında, BDT üyesi ülkelere sağlamakta olduğu ucuz enerji desteğini önemli ölçüde daraltmıştır. Bu da ülkenin ucuz gazı bundan böyle Sovyet dönemi sonrası bir işbirliği desteği olarak kullanmayacağı anlamına gelmektedir. Bununla birlikte Rusya Federasyonu'nun Sovyet dönemi sonrasında yeniden ekonomik entegrasyon için BDT yerine Avrasya Ekonomik Topluluğu (Eurasec)'nu daha verimli bir araç olarak görmeye başladığı gözlenmektedir. 2000 yılı Nisan ayında kurulan Eurasec, halihazırda Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Özbekistan'dan oluşmakta olup, Ermenistan, Ukrayna ve Moldova üyelik öncesi gözlemci statüsündedir. 250 milyon nüfuslu potansiyel bir pazar olan Eurasec'in birinci hedefi bir Gümrük Birliği oluşturmaktır. Bu hedefe yönelik çok küçük bir ilerleme kaydedilmiş olsa da, söz konusu ilerlemeler, tarifelerin çoğunluğunda şimdiden bir düzenleme olması nedeni ile önemli görülmektedir. Eurasec, 2006 yılında, entegre bir döviz piyasası kurulması yönünde anlaşmaya varmıştır.

Rusya Federasyonu ve Kazakistan tarafından, bölgeye finansman sağlanması amacıyla yönelik olarak Avrasya Kalkınma Bankası kurulmuş olup, Banka, 1,5 milyar dolar tutarında kayıtlı sermayeye sahiptir. Rusya Federasyonu tarafından ihraç ürünlerimizin ülkeye girişine getirilen bir kolaylık, ülkemizin ithalatta uygulanan ülke preferans sistemine dahil edilmesidir. Sovyet döneminden beri (1974) uygulanan bu sistem, 1992 yılında tekrar düzenlenmiş olup, ülkemiz, gelişmekte olan ülkeler statüsünde kabul edilmekte ve üçüncü ülke menşeli ürünlerin ithalatındaki gümrük vergilerinin %25'i oranında indirim yapılarak Türk menşeli muhtelif ürünlerin ülkeye girmesine imkan sağlanmaktadır (GSP). Söz konusu indirimden yararlanmak için FORM A menşe belgesinin ibraz edilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, İthalatta uygulanan Genel Preferanslar Sistemine dahil madde gruplarında bir azaltmaya gidilmiştir. Bu uygulama ile ülkemizin belli başlı ihraç ürünlerinden tekstil, deri eşya, şekerleme mamulleri, makarna, temizlik maddeleri, bisküviler liste dışında kalmıştır.

GÜMRÜK TARİFELERİ

Rusya Federasyonu'nda birçok mal grubunda gümrük kıymetinin tespiti açısından referans fiyat uygulaması yapılmaktadır. Rus Gümrük İdaresince fiyat açısından riskli olduğu değerlendirilen muhtelif ürünlerde belirlenen asgari kıymetlerin altında kalan beyanlar kabul edilmemekte, malın girişine ancak asgari kıymet üzerinden vergi alınması kaydıyla izin verilmektedir. Bu uygulama, gümrük idaresi içinde 'sirküler' yoluyla yürütülmekte ve kamuya ilan edilmemektedir. Buna karşın, referans fiyat uygulaması bulunmayan mallar açısından ise beyan edilen fiyatların gerçeğe uygunluğunu tespitinde her bir gümrük idaresi bağımsız hareket edebilmektedir. Referans fiyat uygulamalarına yönelik idari yargı yolu açık olsa da dava süreçleri uzun süre alabilmektedir.

Ülkemiz, gelişmekte olan ülkeler statüsünde kabul edilmekte ve üçüncü ülke menşeli ürünlerin ithalatındaki gümrük vergilerinin %25'i oranında indirim yapılarak Türk menşeli muhtelif ürünlerin ülkeye girmesine imkan sağlanmaktadır. Söz konusu indirimden yararlanmak için FORM A menşe belgesinin ibraz edilmesi gerekmektedir. Avrasya Gümrük Birliğine ihraç edilen mallara ilişkin olarak gümrük vergisi ve sair mali yükümlülüklerin ödenmesi gerekmektedir.

Rusya Federasyonu sınır gümrük idaresinde; ithalatçı, distribütör, nakliye firması veya gümrük müşaviri tarafından gümrük ödemeleri yapılmalı ve gerekli belgeler eksiksiz olarak ibraz edilmelidir. Gümrük beyannamesine ilaveten, Rus gümrüklerinde gerekli olan diğer belgeler; eşya kıymetini tevsik edici belgeler (Satıcı tarafından onaylanmış fiyat listesi, fatura, ihracat beyannamesi örneği), taşıma belgeleri, gerekli uygunluk sertifikaları, menşe belgesi, varsa lisans ve izinler ve sigorta poliçesi (CIP, CIF taşıma şekli ise) şeklinde sıralanabilir. Rusya Federasyonu'nda tarife cetvelinde yer alan eşyaların yaklaşık %85'inin gümrük vergileri 'ad valorem' olarak belirlenmiştir. Geri kalan eşya grubunda ise 'ad valorem' ve spesifik tarife oranlarının azami olanının esas alınması şeklinde kombine yöntem kullanılmaktadır. Rusya Federasyonu'nun DTÖ'ye 22 Ağustos 2012 tarihindeki üyeliğini müteakip ortalama gümrük tarife oranı %7,8 olarak uygulanmaya başlanmıştır (Bağlı ortalama tarife oranı ise %8,6'dır). Rusya Federasyonu'nun ağırlıklı ortalama yöntemiyle hesaplanan gümrük vergisi oranı ise 2019 yılında %4,3 (geçici veri) seviyesinde tezahür etmiştir. Ayrıca nihai ürünlerde %15, muhtelif tarım ürünlerinde (et ürünleri ve içecekler) ise fasıl bazında ortalama %30'lara ulaşan yüksek gümrük vergileri de uygulanmaktadır. Rus gümrüklerinde en çok dikkat edilen husus, gümrük kıymetinin doğruluğunun tespitidir. Özellikle bağlı şirkete yapılan taşımaların risk teşkil ettiği değerlendirilebilmektedir. Anılan risk grubuna yönelik vergi denetimlerinde ise 'transfer fiyatlandırması' en çok dikkat edilen hususlar arasında yer almaktadır.

ÜRÜN STANDARTLARI İLE İLGİLİ UYGULAMALAR

Rusya Federasyonu'na yapılan ihracatta bazı ürünler için istenilen GOST-R Uygunluk Belgesi, 15 Mart 2015 tarihinde yürürlükten kaldırılmış ve Avrasya Birliği Sertifikası olarak adlandırılan EAC Gümrük Birliği Sertifikası yürürlüğe girmiştir. EAC Sertifikası vermek üzere Rusya Federasyonu'nda 1518 laboratuvar ve 744 belgelendirme kuruluşu, Beyaz Rusya'da 232 laboratuvar ve 49 belgelendirme kuruluşu, Kazakistan'da 207 laboratuvar ve 73 belgelendirme kuruluşu yetkilendirilmiş olup, yetkilendirilen kuruluşların listesine Rusça olarak (<http://eurasiancommission.org/ru/docs/Lists/List/techreg.aspx>) adresinden ulaşılabilecektir.

Ayrıca Rusya Federasyonu tarafından veterinerlik, bitki sağlığı, sağlık ve sınıai güvenlik kurallarına uygunluk belgeleri de talep edilmekte olup, 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren gıda sanayi ürünlerinde de yeni teknik düzenlemeler yürürlüğe girmiştir. Buna göre tarım ve gıda sanayi firmalarının ISO 22000 belgesine sahip olmaları gerekmektedir.

AMBALAJ, PAKETLEME VE ETİKETLEME

Rusya Federasyonu'nda, 2024 yılına kadar kayıt dışılığın azaltılması ve tüketici refahı da gözetilerek eşit rekabet koşullarının tesisinin sağlanması amacıyla dijital ekonomiye geçişin bir parçası olarak; tüm ithal ürünlerin, "QR" kodlarıyla etiketlenerek ülkeye girişinden nihai tüketiciye ulaşmaya kadarki sürecinin izlenebilmesi amacıyla "Birleşik Ürün Etiketleme ve Takip Sistemi" ihdas edilmiştir. Anılan sistemin koordinatör kurumu, "Sanayi ve Ticaret Bakanlığı"; sistemin oluşturulması, uygulanması ve işletilmesinden sorumlu kurum (kodların üretimi ve dağıtımı), "Geliştirme ve Teknoloji Perspektifleri Merkezi Başkanlığı" (CRPT); sistemin işleyişinin kontrolünden sorumlu kurum, "Dijital Gelişim, Haberleşme ve Kitleli İletişim Bakanlığı"; düzenleyici kurum ise "Maliye Bakanlığı" olarak belirlenmiştir.

Etiketleme işleminin eşyanın gümrüklenmesi öncesinde tamamlanması gerekmekte olup, kontroller Federal Gümrük/Vergi Servisince gerçekleştirilecektir. Eşyanın transitinde veya geçici ithalinde (sergi, fuar eşyası) işaretleme gerekmemektedir. Barkodun kaç rakamlı olacağı hususunda Avrasya Ekonomik Birliği'nde henüz bir karar alınmamış olmakla birlikte, söz konusu barkodun içerisinde e-imza ile genel bilgilerin yer alacağı belirtilmektedir.

Etiketleme uygulaması ile herhangi bir tüketici akıllı telefonundan kodu tarayarak malların kalitesini kontrol edebilecektir. Sistemin şeffaflığı, düzenlemelere uyumluluk, sahtecilik ve kaçakçılığa karşı mücadele temel amaçlar olarak belirtilmektedir. İşbu uygulama ile yasal ve kaliteli ürünlerin satın alınabilmesi, insan sağlığının korunması, tüketici haklarının korunması,

“beyaz piyasanın” büyümesi, rekabetçiliğin artması, maliyet optimizasyonu, lojistik zincir boyunca eşyanın takibi, “gri piyasanın” azaltılarak verimliliğin artırılması, gümrük ve vergi gelirlerinde artış sağlanması ile mal piyasasının gözetimi amaçlanmaktadır.

Ülkemizin, Rusya Federasyonu'na ihracatından önemli yer tutan muhtelif ürünlerde etiketleme sisteminin tesis edilmesi süreci devam etmektedir. Bu kapsamda; ilk olarak, 12 Ağustos 2016 tarihinde kürk manto ürününde pilot uygulamaya başlanılmıştır. Muhtelif tütün mamullerinde ise 1 Mart 2019 tarihinde etiketleme uygulamasına geçilmiştir. Rusya Federasyonu'na ihracatımızda önemli yer tutan ayakkabı ürünleri 1 Temmuz 2019 tarihinde sisteme dahil edilmiş olup, sektöre yönelik zorunlu uygulamaya ilaç ürünleriyle birlikte 1 Temmuz 2020 tarihinde başlanacaktır. Muhtelif tekstil ve hazır giyim ürünlerinde etiketleme uygulamasının deneme süreci 1 Aralık 2019 tarihinden itibaren başlatılmış olup, anılan sektör ve muhtelif hafif sanayi ürünlerinde zorunlu uygulamaya geçiş tarihi 1 Ocak 2021 olarak belirlenmiştir. Böylelikle etiketleme uygulamasının bebek mamaları, bitkisel yağlar, ev kimyasalları, kozmetikler, alkolsüz içecekler, hazır et ve balık ürünleri, bakkaliye ile ev aletlerini de içerecek şekilde genişletilmesi öngörülmektedir. Anılan tüm ürünlerin transit ticareti ve geçici ithalatı ise kapsam dışında tutulmaktadır. Ürünlerin zorunlu tanımlamasını içeren etiketleme işleminin eşyanın gümrüklenmesi öncesinde tercihen üretim tesislerinde veya Rusya Federasyonu'nda, gümrükleme işleminden önce depolarda tamamlanması gerekmektedir.

Etiketlemede sorumluluk ithalatçıya ait olup, etiket veya barkod bilgilerinin üreticilere ithalatçılar tarafından ulaştırılması gerekmektedir. Diğer taraftan, Rus yetkililerce; sektörün uyum süreci, stok durumu ve Rus yetkili kurumlarının sisteme dahil olma süreçlerinde görülen sıkıntılar sebebiyle ürün bazında ilave geçiş sürecinin resmi olarak uygulanabileceği belirtilse de; etiketleme uygulamasına son tarih beklenmeden ivedilikle geçilmesinin, özellikle sevkiyat bazında yaşanacak sorunların çözümü ve iş sürecine ilişkin elde edilecek tecrübe açısından öncelik arz ettiği değerlendirilmektedir. Bahse konu etiketlerde, malın adı, orijini, net ağırlığı, malın terkihi, üretim yılı, raf ömrü, besleyici değeri, kullanım koşulları gibi bilgilerin Rusça olarak yer alması gerekmektedir. Söz konusu etikete sahip olmayan malların satışı ise mümkün bulunmamaktadır. Söz konusu şartlar her bir mal için GOSSTANDART'tan temin edilebilmektedir.